

ARAD-I KÖZLÖNY

52. évfolyam, 75. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Péntek, 1937. április 2.

A Gojdu-ügy

Irtó: Hegedüs Nándor

Szinte torlódnak az utóbbi időben az események, amelyek azt igazolják, hogy államok között meg lehet egyezni adott kérdésekben anélkül, hogy az államok szuverénitása és méltósága ezzel csorbát szenvedne. Itt van mindjárt az a megegyezés amit hazánk és Magyarország kötött a Gojdu-alap ügyében. Erről a kérdéstről mi már több ízben megemlékeztünk. Gojdu Emanuel hatalmas értékű hagyatékáról van szó, főleg arról az óriási palota komplexumról, ami Budapesten a Király-ucca és Dob-uccák között fekszik és amit szakértők is közel két millió pengőre becsülték. A békeszerződés alapján az országnak ehhez az alapítványhoz joga van, minthogy azt Gojdu Emanuel az ortodox román ifjak neveltetésére használta fel. A magyar kormány azonban az alap elszámolása ellenében szintén követelésekkel állott elő és hét évig tartó tárgyalás után (amelyben román részről Zigre Nicolae-t, magyar részről Pataky Tibor államtitkárt illette meg az orosz-lánrész és egyben a megegyezés érdeme is) sikerült a megállapodást nyélbe ütni. A magyar kormány kiadja az országnak az idők során felgyülekezett igen tekintélyes interkaláris jövedelmeket (többszázezer pengőt), átengedi hazai célokra a nagy bérpaloták jövedelmeit, amikből csak csekély részt tart vissza a magyarországi románság kulturális céljaira, ezzel szemben a kormány visszaadja a magyar Vörös Keresztnek az elvesztett cluj-i kórházat, a sibiu-i Teréziumot és esetleg a sít, gheorghe-i magyar internátust. A megegyezéssel mindkét fél meg van elégedve s ezt a megelégedést osztjuk mi is. És egyben megkérdezzük: vajon nem lehetne-e ezt a megegyezést kiszélesíteni? Ha nem szenvedett sérelmet egyik állam felségjoga sem azzal, hogy ilyen barátságos megegyezést hoztak tető alá, anélkül, hogy a hágai nemzetközi bírósághoz fordultak volna, ahova egyébként az effajta vitás probléma tartoznék, mi gátolja meg a két országot, hogy más kérdésekben is megkeressék a kölcsönös megegyezés lehetőségét, a „modus vivendi“, amint ezt Bethlen István legujabb husvéti cikkében elnevezi. Áll ez természetesen elsősorban kisebbségi surlódások kivédésére. Elvégre itt is kisebbségi kívánások teljesítéséről volt szó a magyar jellegű közintézmények visszaadásával. Konok ember az, aki még mindig azon rágódik, hogy a kisebbségi kérdések belügyek, amibe másnak nincs beleszólása.

Még erősebben igazolja a szomszédos államok kétoldali megegyezésének lehetőségét az olasz—jugoszláv paktum. Olaszország már a békeszerződések idején is tiltakozott az ellen, hogy őt a kisebbségi egyezmények aláírására kötelezzék, mert ezt nagyhatalmi állásával nem tartotta összeegyeztethetőnek. Az olaszországi kisebbségek sorsa ezt a felfogást vissza is tükrözte. Közben azonban úgy alakult a nemzetközi helyzet, hogy Olaszország számára feltétlenül szükségessé vált, hogy Jugoszláviával megegyezzen. A jugoszláv kormány erre kész is volt, hiszen Jugoszlávia számára ez a megegyezés igen nagy előnyt, sok régi izgató probléma elsimítását és főleg Jugoszlávia területi integritásának garantálását jelenti. De bármily nagy érdekek forogtak kockán, mégis elképzelhetetlen volt, hogy Jugoszlávia akárminő egyezményt irhasson alá Olaszországgal, anél-

Megérkeztek Belgrádba a kisantant-külgyminiszterek

A „Times“: „A középeurópai diplomácia tevékenységének minden utja Belgrádba vezet“

A jugoszláv—bolgár és az olasz—jugoszláv szerződésekkel foglalkoztak a belgrádi tanácskozások első napján

Belgrádból jelentik: Antonescu külügyminiszter szalonkocsija tegnap este Szabadkára érkezett, ahol ahhoz a vonathoz csatolták, melyen Krofta csehszlovák külügyminiszter utazott Belgrádba. A két külügyminiszter csütörtökön reggel fél 10 órakor érkezett Belgrádba. A pályaudvaron ünnepélyes fogadtatás volt, a kivonult katonazenekar a román és a cseh himnuszokat játszotta. Az állomáson Sztojadinovics miniszterelnök várta a vendégeket és rajta kívül a jugoszláv kormány tagjai, valamint a kisantant és a Balkán-szövetség Belgrádban akkreditált követi fogadták őket.

Villásreggeli a román követségen

A jugoszláv fővárosba történt megérkezésük után Antonescu és Krofta külügyminiszterek a királyi palotába hajtottak, ahol beltrák nevüket a vendégkönyvbe. Ezután a két miniszter a szokásos látogatásoknak tett eleget,

gelizett. A villásreggeli a minisztereken kívül Cadere Victor meghatalmazott miniszter, Marics tábornok, jugoszláv hadügyminiszter, Ardićs, a jugoszláv külügyminiszterium politikai osztályának vezetője, a cseh külügyminiszterium kabinetfőnöke, Crețianu meghatalmazott miniszter vettek részt a három küldöttség többi tagjainak társaságában. A kisantant külügyminiszterei délelőtt tartották meg első tárgyalásukat. Délután valószínűleg folytatják a tanácskozásokat. Holnap Pál régensherceg kihallgatáson fogadja a konferencia résztvevőit.

A kisantant államok képviselőinek mai tanácskozásáról nem adtak ki hivatalos jelentést. Két esemény került letárgyalásra: A jugoszláv—bolgár barátsági szerződés és a jugoszláv—olasz szerződés, amelynek előadója Sztojadinovics volt. A tárgyalások vannak hivatalosan tisztázni azt az új helyzetet, amelyet a szerződések megkötése Jugoszlávia, Románia és Csehszlovákia között teremtett. A külügyminiszterek csütörtökön délelőtt 11 órakor ültek össze és déli 2 óráig tanácskoztak, majd résztvettek az ebéden, amelyet Cadere Victor követ adott és ezután délután 5 órakor ismét tanácskozásra ültek össze. A tárgyalások pénteken délelőtt folytatódnak, majd Pál kormányzó herceg fogadja kihallgatáson Antonescut, Kroftát és Sztojadinovicsot, majd pedig ebédet ad tiszteletükre. Pénteken délután 5 órakor kezdődő tanácskozások 6 órakor érnek véget. A hírek szerint Antonescu külügyminiszter még pénteken elhagyja Belgrádot, míg Krofta megvárja Benes csehszlovák köztársasági elnök megérkezését és addig vidéki városokban tesz látogatást.

Az első nyilatkozat

Krofta csehszlovák külügyminiszter Belgrádba érkezése után fogadta az újságírókat és nyilatkozatot adott nekik.

— A konferenciától nem lehet szenzációs határozatokat várni. Az értekezleten megtárgyaljuk azokat a nemzetközi eseményeket, amelyek az utóbbi időben lezajlottak.

A reggeli belgrádi lapok beszámolnak arról, hogy Sztojadinovics jugoszláv miniszterelnök kihallgatáson fogadta a belgrádi magyar követet.

A Times a belgrádi tanácskozásokkal foglalkozik és cikkében a következőket írja: „Ugyáltszik, a középeurópai diplomácia tevékenységének minden utja Belgrádba vezet.“

KROFTA

majd a külügyminiszteriumban résztvettek a kisantant állandó tanácsának első ülésén, amelyet egy órakor megszakitottak és a három külügyminiszter a román követségen villásreg-

kül, hogy a sanyargatott szlovén és horvát kisebbség sorsáról is ne gondoskodják.

Ez a két példa igazolja, hogy a legmérésebb elvi álláspontot is fel lehet és fel kell adni, ha nemzetközi érdekek úgy diktálják és nincs olyan ellentét államok között, amelyek meggá-

tolhatnak, hogy akár belátásból, akár politikai megfontolásból megértés és megegyezés ne alakulhatna ki. Miért ne lehetne ezeket a tanulságokat a román—magyar közeledés és elsősorban a kisebbségi sorsjavulás érdekében gyümölcsöztetni?

A csodatevő borju- agyfüggelék

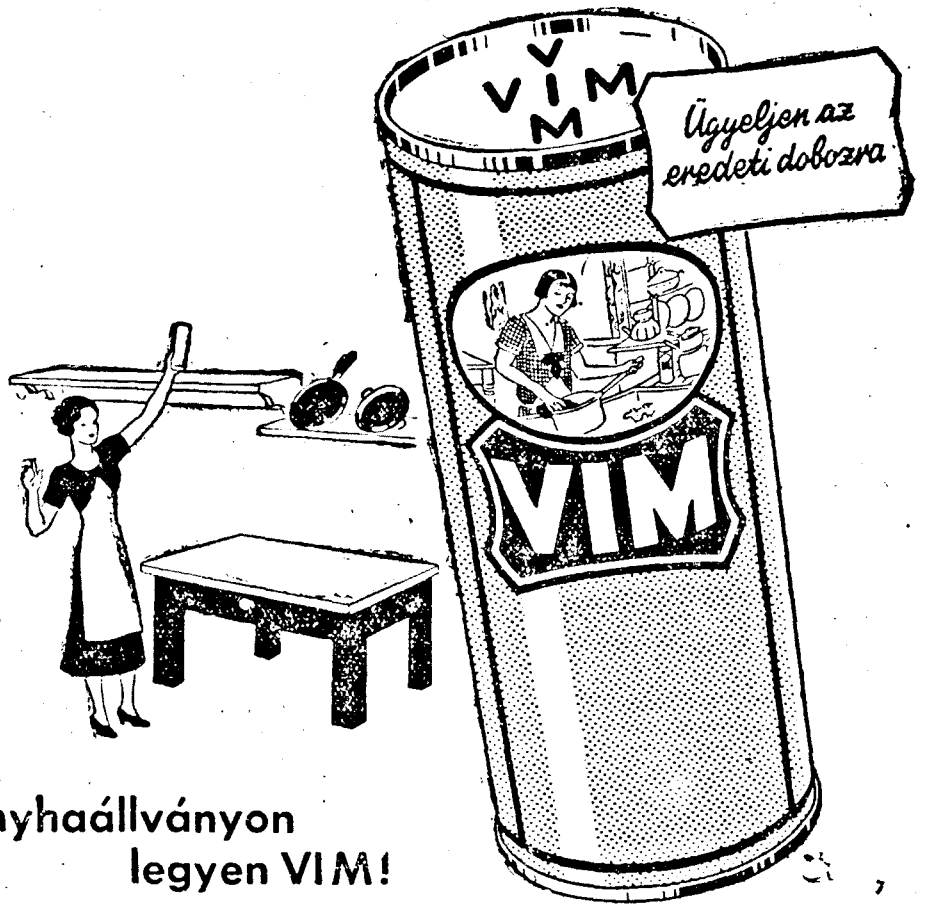
Professzor Eskil Kylin előadása az agyfüggelék átültetéséről

Budapestről jelentik: Eskil Kylin professzor, az európai hírtű fiatal stockholmi tudós tartotta nagy érdeklődéssel várt előadását szerdán este hat órakor az egyetemi szemklinika előadótermében „Experimentelle und klinische Hypophysentransplantationen” címmel. Nagyszámu szakértő közönség jelent meg az előadáson, mert a téma — agyfüggelék átültetése — új és számtalan gyógyítási lehetőséget jelent.

— Az agyfüggeléknek — hangoztatta az előadó — eme alig félgrammnyi belső elválasztásos mirigynek rendkívül fontos szerepe van. Sorvadásánál, mely szinte egyik napról a másikra, teljes jólét közepette, bekövetkezhet, katasztrófális változások állhatnak be a szervezetben. Egy éjszaka megöszülhet, 20—30 kilogrammot fogyhat a szerencsétlen teremtés, ágyának dől, kezét sem bírja emelni, szavakat sem tud kiejteni, testhőmérséklete 33 fokra süllyed, vérnyomása minimumra csökken, anyagcseréje leáll. És igen rövid idő alatt végelgyengülésben bekövetkezik a halál. Ez az ugynevezett Simmonds-kór képe. Eddig tehetetlenül állott az orvostudomány e rettenetes kórral szemben. Kylin csodálatos lehetőséget tár elénk, 30-esettről számol be, amikor a Simmonds-kórt borju-agyfüggelék átültetésével sikerült meggyógyítani. Az eredmény frappáns volt. A halálos beteg felkel az ágyból, beszélni kezd, érdeklődik minden iránt s aki a kezét aig tudta megmozdítani, a legsúlyosabb testi munkát is elbírja. Testszálya visszanyeri, testhőmérséklete normális lesz... Ismét él.

— Reméli — mondotta az előadó — hogy a gyógyító eredmények tartósak maradnak, mert az állatkísérletek során azt látta, hogy a nyulba átültetett borju-agyfüggelék fejlődésnek indult és tartós hatást fejtett ki.

A rendkívül érdekes előadás óriási sikert aratott az orvoshallgatóság körében.

A konyhaállványon
legyen VIM!

Ott van a helye — és egész lakás a lakpárkány, kilincs, deszka és lábas, birodalma! Mert bármit is tisztítanak evőeszköz és főzőedény, minden VIM-mel, az ragyogó tiszta lesz: ab-üvegtárgy, fa zománc, réz, vagy kő.

De kell, hogy a valódi VIM legyen!

Új elnöknő a „Principele Mircea”- Dr. Cucu Vasile feleségét választották meg egyesület élén a lemondott dr. Memete Dimitriené helyére

A „Principele Mircea” gyermekvédő egyesület arad-i fiókjá a városháza kistermében dr. Memete Dimitriené elnöklete alatt tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyen az elnöknő javaslatára elhatározták, hogy az egyesület diszelnökévé választják dr. Magier Andrei arad-i orthodox püspököt.

Pucea Dumitru titkár felolvasta az egyesület 1935. és 1936. évi működéséről szóló jelentést, amely szerint az egyesület táncos teákat, művészestéket, gyermekbálat rendezett és gyűjtéseket eszközölt a szükséges alapok előteremtése érdekében. Senciu törvényszéki bíró neje karácsony alkalmából több, mint tizezer leit gyűjtött, a segélyezés munkája pedig egy napra sem szünetelt. Összesen kiosztottak: 143 szoknyát, 104 inget, öt ruhát, negyvenöt pár cipőt, 31 szvettert, három pár hócipőt, 153 pár harisnyát, 37 kis kabátot, 15 nadrágot, 43 alsónadrágot és két sálát. A kiosztott élelmiszerek a következőképpen oszlottak meg: 8690 liter tej, 193 kg. cukor, 205 kg. rizs, 65 kg. rizs. Kiosztottak a gyermekek között 85 kg. szappant.

Stanca Emilia pénztárosnő jelentése szerint 1935-ben az egyesület bevételei 90.003 leit, kiadásai pedig 67.390 leit, 1936-ban a bevételek 151.933 leit, a kiadások 126.321 leit tettek ki. Az egyesület fiókjának a Banca Românească-nál 135 ezer lei letétje van, amely az egyesületi székház felépítésének alapját szolgálja. A közgyűlés az ellenőrök jelentésének meghallgatása után megadta a szokásos felmentvényt.

Dr. Olariu Cornel felolvasta az egyesület ingyenes rendelőjének jelentését. Eszerint 1935. elején 1593, míg 1936. elején 1709 beteg gyermeket tartottak itt nyilván. Ezek közül 1935-ben 564-en, 1936-ban pedig 580-an maradtak az ingyenes rendelő kezelésében. 1935-ben 2640, míg 1936-ban 2663 gyermeket vizsgáltak meg az ingyenes rendelőben. Pintea Aurelia ápolónővér 1935-ben 1259, míg 1936-ban 1893 látogatást tett a beteg gyermekek lakásán, annak ellenőrzése végett, hogy a család követte-e az orvos tanácsait.

A jelentések elhangzása után dr. Memete Dimitriené elnöknő benyújtotta lemondását, amelyet a közgyűlés elfogadott, egyben pedig jegyzőkönyvi köszönetet szavazott eddigi működéséért és az egyesület tiszteletbeli elnöknőjévé választotta, majd pedig a lemondott elnöknő javaslatára egyhangulag tényleges elnöknővé dr. Cucu Vasile városi tisztii főorvos nejét választotta meg. A lemondott elnöknő ezután köszönetét fejezte ki egy a vezetőségnek, mint mindazoknak a személyiségeknek és intézményeknek, amelyek akár erkölcsileg, akár anyagilag támogatták az egyesületet.

Ujabb leleplezések

Chambrun volt francia nagykövet merénylőnőjének kalandos multjából

Párisból jelentik: Fontagne asszony, Chambrun volt római francia nagykövet merénylője a vizsgálóbíró előtt tegnap újabb vallomást tett. Valomása szerint nagyon elkedvetlenítette az a tudat, hogy Mussolini nem volt hajlandó kihallgatáson fogadni és ezért egy este gardena nevű altatószerrel meg akarta mérgezni magát, de egy Frank nevű újságíró-barátja látogatást tett nála, még mielőtt a mérge felszívódott volna szervezetébe. Néhány nap múlva teljesen felgyógyult és ekkor kiméletesen tudatták vele, hogy el kell hagynia Olaszországot, de ha majd szükség lesz rá, visszahívják.

Irország nem vesz részt a londoni koronázáson

az ir szabadállam elnökének feltűnésteltető nyilatkozata szerint

DUBLINBÓL jelentik: Irország nem vesz részt VI. GYÖRGY angol király koronázásán. De VALERA az ir szabadállam elnöke az ir parlamentben egy hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy a jelenlegi körülmények között Irországnak semmi érdeke sincs, hogy képviseltesse magát akár a koronázási ünnepségeken, akár pedig a birodalmi értekezleten. Az ir szabadállam az angol birodalmi értekezlettel szemben nem foglal el sem pozitív, sem negatív álláspontot hanem az egész értekezletet semmibe se veszi.

Az állam javára átírták a telekkönyvben „Baia Felix”-et és az oradea-i katolikus jogakadémia ingatlanát

A telekkönyvi hivatal helyt adott Ghibu Onisifor egyetemi tanár újabb beadványának a premontrei rend ügyében

Oradea-ról jelentik: Néhány nappal ezelőtt megírták a helybeli lapok, hogy Ghibu Onisifor egyetemi tanár újabb kérést adott be a járásbíróság telekkönyvi osztályához, amelyben kérte, hogy a premontrei rend tulajdonát képező „Baia Felix”-et, valamint a katolikus tanulmányi alap nevén szereplő jogakadémia épületét az állam javára írják át. A kérés elintézése több napig húzódott és az érdekeltek bizonyára a legnagyobb meglepetéssel értesültek talán éppen a mi információink alapján ar-

ról, hogy a telekkönyv helyt adott a kérésnek és elrendelték a fenti kérdéses ingatlanoknak, vagyis a Baia Felix-nek és a jogakadémia épületének az állam javára való átírását.

A határozat indokolását nem ismerjük és hogy a rend milyen lépésekre készül ezzel az újabb átírással szemben — azt ezideig nem tudjuk.

URANIA mozi hirdetése a napi hírek között.

Sajtóvita a Barbul-féle törvényjavaslat körül

Nem alkotmányellenes az „idegen” kezekben levő határmenti birtokok kisajátítása? — A Tara Noastra szerint, ha a törvényjavaslat átmegy a parlamentben, úgy az etnikai megkülönböztetés a polgári joggyakorlat minden területére kiterjeszthető

Bucuresti-ből jelentik: Napokkal ezelőtt megírtuk, hogy a Törvényvéleményező Tanács tárgyalás alá vette Barbul nemzeti-keresztény-párti képviselő emlékeztető törvényjavaslatát, mely a nyugati határszél 100 kilométeres sávjába eső és „idegen” kezekben levő földbirtokok kisajátítására nézve különböző módokat tartalmaz.

Az ügyet most a jobboldali lapok is behatóan foglalkoznak. Az Universal szerint a Törvényvéleményező Tanács véleményezését egyes lapok félremagyarázták. A Tanács ugyanis — írja — nem mondja sehol, hogy a javaslat alkotmányellenes, ellenben rámutat arra, hogy az alkotmány 17-ik szakasza értelmében kisajátítások eszközölhetők közegészségügyi, kulturális, nemzetvédelmi és közszükségleti célokra. Ilyen esetekben azonban a törvényjavaslatot a parlamentnek kétharmados többséggel kell megszavaznia.

— Ami azt a tényről illeti — írja az Universal — hogy a Törvényvéleményező Tanács megemlíti az alkotmány 7-ik és 8-ik szakaszainak rendelkezését, a kisebbségi szerződés 3-ik és a békeszerződés 63-ik szakaszát, ennek jogelvi jellege van, mivel a román állampolgárok származására való tekintet nélkül jog- és állammal szembeni kötelezettségekben egyenlősége a legalaposabb indokát nyújtja egy nemzetvédelmi jellegű törvénynek, amellyel szemben az idegen származású állampolgárok érdekében kiváltságok nem érvényesíthetők.

Ugyanezekkel az érvekkel él a nemzeti-kereszténypárti Tara Noastra is, amely többek között a következőkben szűri le a maga különvéleményét:

— Ha az etnikai megkülönböztetés elve érvényre jut a közhasznú célokból történő telepítések esetében, precedens áll elő, amely általánosításhoz vezethet. Mert az etnikum bevezetése a nemzeti munka területén szintén közhasznú célt szolgál, akárcsak a kisipari hitelek ilyen alapon történő szétosztása, valamint ennek az elvnek a pénzügyi, gazdasági, ipari, kereskedelmi és sajtóéletben történő alkalmazása, továbbá a községi és megyei tanácsok összeállításában, a választójog gyakorlásában és a választhatóság tekintetében való érvényesítése.

Az Adeverul szerdai számában szintén foglalkozik ezzel a kérdéssel. Hangoztatja, hogy az állampolgárok között lehetetlen megkülönböztetést tenni az alkotmány rendelkezéseinek megsértése nélkül. Az etnikai alapon történő megkülönböztetés különben is elvenc van a nemzet érdekeinek. Érthető, ha a Törvényvéleményező Tanács szükségesnek látta tisztázni ezt a felmerülő jogi problémát.

— Az ország — hangzik a cikk — kezdetől fogva a jogállam egészséges és gyakorlati alapjára helyezkedett. Nem mi, hanem a törté-

nelem akarta, hogy a nemzet és a tartományok egyesülésével jelentékeny számú kisebbségek kerüljenek határaink közé. Mi értelme volna ilyen körülmények között az etnikum kihangsúlyozásának? Vagy még helyesebben: lehetséges-e ezt megtenni az állam jogi tekintélyének csökkentése, vagy megsemmisítése nélkül? Örülünk hát, hogy a Törvényvéleményező Tanács tisztán látott egy olyan kérdésben, amit a román közvéleménynek is hasonlóképpen kell megítélnie. Az alkotmány és a szerződések betűje mutatja a helyes utat. Hagyjuk, hogy az etnikumot — sikertelenül — próbálják ki mások. Számunkra a legfőbb eszmény az ország előhaladása és polgárainak jóléte legyen.

Ujdonság! Ujdonság!

„WEROX“

áram-szűrő rádiókhoz. Tisztítja és tompítja a hálózati zörejeket. Kapható:

KALMAR rádió és villanyüzletben

Arad, Str. Bratlanu No. 1. 1905

Szovjetország végérvényesen elismeri Basarabia csatlakozását

LONDONBÓL jelentik: A „Daily Telegraph” bucuresti-i levelezője jól értesült körökből rendkívül érdekes hírt közöl. Eszerint a szovjetkormány Franciaország befolyására elhatározta, hogy végérvényesen elismeri Basarabia-nak az országhoz való csatlakozását. A hírt megerősíti az „Exchange Telegraph” című lap is és hozzáteszi, hogy ez a lépés Tătărescu miniszterelnök prágai utjának egyik következménye.

A Goidu-egyezmény fejleményei:

A cluj-i volt Vörös Kereszt-szanatórium, a mostani rákkutató intézet igazgatója nem tud a budapesti vagyonszere-egyezményről

— Stanca dr. szerint az állam készpénzzel akarja kárpótolni a Vörös Keresztet —
A magyarságnak nem pénz, hanem kórház kell

Cluj-ról jelentik: Egyik fővárosi lap híradása nyomán tegnap már részletesen megírtuk, hogy hét év óta húzódó tárgyalások után végre létrejött a megegyezés a román és magyar kormányok között a Goidu-alapítvány ügyében. A közel négyszáz millió leire becsült, hatalmas háztömbökből álló Goidu-vagyont, melynek jövedelmét a magyar állam lefoglalta ugyan, de, mint megbízható forrásból közlik velünk, utolsó fillérig arra használta fel, amire az örökösök rendelte: görög katolikus diákok támogatására, — visszaadják az alapítvány román vezetőségének. A Goidu-vagyon ellenében a román állam visszaadja, illetve újra átadja a Transilvania-ban élő magyarságnak cluj-i volt Vörös

Kereszt-kórház épületét, ahol most az állami rákkutató intézet van elhelyezve, a sibiui „Theresianum”-árvaházat és egyik transilvania-i középiskolai internátust, valószínűleg a sft.-gheorghe-it.

A megegyezésről Cluj-on az érdekeltek intézmények nem tudtak s a hír Cluj-on, Sibiu-ban és Sft.-Gheorghe-n érthető meglepetést keltett. Jóllehet az itteni vagyontárgyak értéke alig husz millió, míg a Goidu-vagyon négyszáz milliót ér, mégis nagyjelentőségű volna, ha a „Mária Erzsébet”-szanatóriumot sikerülne újraéleszteni, s így módon számos magyar orvos kapna kenyeret és szegénysorsu magyar betegek ezreinek gyógykezelését biztosítanák.

Munkatársunk kérdést intézett Stanca Constantin dr.-hoz, a Vörös-Kereszt-kórház épületében elhelyezett állami rákkutató-intézet igazgatójához, mit tud az egyezményről és mikor kerül sor az ingatlanok visszaadására?

Stanca dr. kijelentette, hogy a megegyezés hírért ő is csak a lapokból olvasta. Hivatalos értesítést még nem kapott s így természetesen azt sem tudja, hogy a helyiségeket mikor adnák át és hová fogják a rákkutató intézetet elhelyezni. Véleménye szerint az állam készpénzzel fogja kárpótolni a Vörös-Kereszt Egyesületet, mert nincs olyan épülete, ahol a rákkutató intézetet és a vele kapcsolatos klinikát elhelyezhetnék. Stanca dr. egyébként kérdést intézett az egészségügyi miniszteriummal és érdeklődött, hogy a megegyezésre vonatkozó hírek megfelelnek-e a valóságnak s ennek értelmében mikorra várható intézkedés.

Borzalmas katasztrófa érte a bordeauxi gyorsvonatot

Kisiklott a 125 kilométeres sebességgel robogó gyorsvonat

BORDEAUXBÓL jelentik: A tegnapi mára virradó éjjel a város közelében súlyos vasúti szerencsétlenség történt. A bordeauxi gyorsvonat, még eddig ki nem derített okból kisiklott. A vonat a kisiklás pillanatában 125 kilométeres sebességgel robogott, ami végzetesen megnövelte a kisiklás erejét. Az utolsó két vagon valósággal lerepült a sínekről és pozdoriájá tört. Az utasok között irtózatos pánik tört ki. A kiugrott vagonok alól kétségbeesett segélykiáltások hallatszóttak.

Bordeauxból azonnal mentővonat indult a szerencsétlenség színhelyére s megkezdődtek a mentési munkálatok. A szerencsétlenségnek két halálos áldozata van eddig, de a hatvan súlyos sebesült állapota is a legnagyobb mértékben aggasztó.

SELECT: 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Telefon: 2—84.
Regényből szindarab, szindarabból film:
Egy élnivagyó asszony (Dodsworth)
Wallis Huston, Ruth Chatterton, Mary Astor,
Lukács Pál.

CENTRAL 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor.
PREMIER!
Telefon 2—85.
VORSTADTVARIETE
Színhelye: a háborúelőtti bécs. — Egy film, amelyben minden bécsi: a levegője, a muzsikája, a hangulata, a kedélye. Főszereplői:
Luise Ullrich, Matthias Wiemann, Oskar Sima, Hans Moser

N.S.U. kerékpárok kizárólagos **KELLY'-nél** Str. Alexandri 1. A legjobb márkák. Tekintse meg vételkötélezettség nélkül egyedárusítása

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Fontos devizaátutalási és áruforgalmi kérdésekkel foglalkozik a román—magyar tárgyaló bizottság

Az első tanácskozást tegnap tartották meg Budapesten

Az Arad-i Közlöny már beszámolt arról, hogy március 31-én megkezdődnek a román—magyar fizetési és kereskedelmi szerződés megújítására vonatkozó tárgyalások. Ez ügyben néhány nappal ezelőtt Budapestre utazott Caranfil megüdvöztetett miniszter, a bucuresti-i tárgyaló-bizottsággal és már tegnap megkezdtek az előzetes tanácskozásokat. Értesülésünk szerint rendkívül sok elintézni való kérdés kerül megvitatásra és remélhetőleg rövid időn belül elsimulnak azok az ellentétek, amelyek az utóbbi hónapokban némileg megzavarták a két ország közötti kereskedelmi és fizetési forgalmat.

Most fogják rendezni azt a differenciát is, amely amiatt keletkezett, hogy a Jegybank beszüntette a Magyarországra címzett pénzesutalványok uprobálását. Mostanig tudvalevőleg a Magyarországon lakó, segélyre szorultak községi szegénységű bizonyítvány alapján itteni hozzátartozóiktól havonként legfeljebb ezer lejt kaphattak postautalványon, amelyet a Banca Natională láttamozása után minden belföldi postahivatal felvett és nyomban felküldte Bucuresti-be a postaigazgatóság mellett működő devizahivatalba. Ott a hivatalos pengő-árfolyam alapján átszámították a lejt és ennek megfelelően Magyarországon pengőben kifizették a postautalvány összegét.

De nemcsak szegénységű bizonyítvány, hanem szanatóriumi vagy hatósági orvosi bizonyítvány alapján is rendszeresen folytak nagyobb összegű átutalások postautalványon. De a román—magyar fizetési egyezmény alapján a könyvekért és folyóiratokért járó összegeket is szabad volt postautalványon átküldeni, éppúgy, mint a legtöbb külföldi államba. Általában az volt a gyakorlat, hogy a Banca Natională hozzájárult mindazokhoz a postautalványon való átutalásokhoz, amelyeket a velünk postautalványi összeköttetésben álló országok lakóinak küldenek. Március 1-ig ez a gyakorlat volt érvényben a román—magyar fizetési viszonylatban is, de akkor a Banca Natională beszüntette a postautalványok jóváhagyását.

Felvilágosításért fordultunk ez ügyben a Jegybank arad-i fiókjához, ahol azt az információt kaptuk, hogy Magyarország nem szerepel azoknak jegyzékében, amelyek számára postautalványon szabad pénzt küldeni, de viszont abból a jegyzékből is hiányzik, amelyek azokat az államokat foglalják magukba, amelyekbe tilos tőlünk postautalványon pénzt átutalni.

Mivel Magyarország egyik jegyzékbe sincs felvéve — mondták a Jegybanknál — tehát újabb intézkedésig nem fogadhatják el aprobálás céljából a Magyarországra címzett pénzes postautalványokat.

Az Arad-i Közlöny ebben a fontos ügyben kérdést intézett a Banca Natională bucuresti-i

központi igazgatóságánál működő egyik magasrangú tisztviselőhöz, aki azonnal informálódott a devizaügyszakban és megállapította, hogy egyelőre beszüntették a postautalványon való átutalást és Magyarországgal csak a hivatalos kliring-összeköttetésünk áll fenn. Aki tehát akár segélyt, akár gyógykezelési költséget, vagy könyvekért, illetve folyóiratokért pénzt akar átutalni Magyarországra, az valamelyik felhatalmazott bank útján kérvénnyel forduljon a Bucuresti-ben működő külkereskedelmi hivatalhoz, amelynek engedélye alapján a kliringben átutalhatók a szükséges összegek.

A Budapesten most megkezdődött tárgyalásokon az a kérdés is fel fog vetődni: mi az oka annak, hogy az utolsó hónapokban a két ország közötti áruforgalom feltűnő módon visszaesett? A múlt évben Magyarország nagy mennyiségben vásárolt tengeritőlünk, de már ez év első két hónapjában ugyszólván semmit sem vett ebből. Ez év január és február hónapokban összesen 3 millió 821 ezer pengő értékű árut exportáltunk, holott 1936. januárban és feb-

Az új kisipari törvény alkalmazásának részletei

Arad-i magasrangú ipari hivatali vezető érdekes felvilágosításai

Néhány nappal ezelőtt bucuresti-i jelentés alapján rövid hírből beszámoltunk arról, hogy az új kisipari (kézműipari) törvény alapján csak azok folytathatnak önállóan képesítéshez kötött ipart, akiknek megfelelő szakképzettségük van. Ugyanis az új kisipari törvény hatályon kívül helyezte az 1884. évi régi ipartörvényt, amelynek érvénye mostanig fennállott nálunk. Az 1884. évi ipartörvény ugyanis azt tartalmazta, hogy „az esetben, ha a képesítéshez kötött önálló iparos nem szerezte meg a törvényes képesítést, úgy műhelyét szakképzett segéd neve alatt vezetheti”. Az is benne van a régi törvényben, hogy az iparos özevgye, aki természetesen nem rendelkezik ipari szakképzettséggel, szintén megtarthatja a műhelyt özevgyi jogon, ha szakképzett segédet alkalmaz műhelye vezetőjének.

A most érvénybe lépett új kisipari törvény ezeket a jogokat nem ismeri el és kimondja, hogy azok a kisiparosok, akiknek nincs meg a törvényben előírt szakképzettségük, kontárok-nak tekintendők és műhelyüket be kell zárni.

Ezt tartalmazta a rövid bucuresti-i jelentés, amelyet mi is közöltünk és ez a hír természetesen megdöbbenést keltett azoknál az önálló iparosoknál, akiknek nincs meg a szakképzettségük, vagy akik különböző okokból, esetleg az adók miatt az utóbbi években feleségükre, vagy más rokonukra átiratták iparigazolványukat.

Az Arad-i Közlöny munkatársa ebben a nagyjelentőségű kérdésben felvilágosításért fordult egy arad-i általánosan ismert, ipari hivatal magasrangú vezetőjéhez, aki az alábbi szavakkal világította meg a helyzetet:

— Az új kézműipari törvény rendelkezései nem az összes iparosokra, hanem csak a kézműiparosokra terjednek ki, tehát csak azokra, akik műhelyükben legfeljebb tíz lóerősségű gépekkel, vagy maximálisan tíz munkással dolgoznak. Az ilyen kisiparosoktól megköveteli az új törvény a képesítést, mert ha ez hiányzik, úgy műhelyét a hatóság bezárja. Kétségtelen, hogy évekkal ezelőtt a helyi viszonyok ismerete

BUTTINGER

gőzmosójának március 24-ig 1939 tisztítás végett átadott gallérok Hozspodár Miklós Str. Eminescu 3. üzletében átvehető.

ruárban 14 millió pengő értéket képviselt Magyarországra irányult áru kivitelünk, így tehát nagy a visszaesés.

Magyarország a folyó évben mindössze 514 ezer pengő értékű tüzfűt vásárolt nálunk, míg az 1936. év első két hónapjában 173 ezer pengő értéket reprezentált tüzfű kivitelünk Magyarországra számára. De ezenkívül egyéb faáruból 1 millió 617 ezer pengő értékűt exportáltunk, míg a múlt év hasonló időszakában 1 millió 720 ezer pengő értékű, különböző faárukat vittünk ki a tüzfűn kívül. Ugyancsak számottevően visszaesett petróleum termékünk és az égetett szén magyarországi exportja is. Ugyanez áll a mezőgazdasági és állati termékeknél is, mert Magyarország ezekből is folyton kevesebbet vásárol nálunk.

De a magyarországi áruk behozatala is jelentékenyen lecsökkent, amit legszenbetűnőben az alábbi adatok igazolnak: Ez év első két hónapjában 3 millió 22 ezer pengő értékű, a múlt év hasonló időszakában pedig 4 millió 149 ezer pengő értékű árukat vásároltunk Magyarországtól. Kétségtelen, hogy ezen az állapoton változtatni kell és ezért tekintenek nagy várakozással a Budapesten tegnap megkezdődött román—magyar kereskedelmi tárgyalások eredményei elé.

nélkül igen magas adókat vetettek ki egyesek és a kisiparosok képtelenek voltak kötelezettségüknek eleget tenni. Hogy műhelyberendezésüket az adóhátralék miatt el ne árvereztesse a kincstár, feleségükre vagy rokonukra iratták át az ipart, de a műhelyt tovább is ők vezetik. Az ilyen esetekben, vagy pedig ha bármilyen más okból szakképzettséggel nem bíró személy nevére iratták át az ipart, az új törvény alapján az ilyen műhelyt be kell zárni. Ha azonban a tulajdonos kellő időben visszaszerzi a műhelyt saját nevére, úgy természetesen megszabadul a súlyos következményektől.

— A fenti megállapítás — folytatta informátorunk — természetesen csak a kisiparosokra vonatkozik, mert az új törvény a többi iparosokra ebből a szempontból nem terjed ki. Akinek tíz lóerőnél nagyobb gépe, vagy tiznél több szakalkalmazottja van, az már nem tekinthető kézműiparosnak és akkor is joga van a saját neve alatt vezetni a vállalatot, ha nincs meg a szakképzettsége, de képesített műhelyvezetőt alkalmaz. A törvény szerint azonban az ilyen műhelyekben tanoncot nem szabad tartani — fejezte be nyilatkozatát informátorunk.

Teatrul Orasenesc-Városi színház

Előkészületben:

Egy leány, aki mindenkié

Táncos nagyoperett.

Tündérlaki lányok

Vígjáték-repriz.

A Budapesti Vásár

igazolványai már megérkeztek a **WAGONS-LITS/COOK Menetjegyirodába** ARAD, Minorita-palota.

A vásári kedvezmények tartanak:

Felutazás ápr. 20-tól május 9-ig.

Visszautazás ápr. 30-tól május 20-ig.

50% vasuti kedvezmény és 2.50 P.-gős utólagos vizum.

SPORT KÖZLÖNY

Nagy ambícióval készül a Gloria az FC Rapid elleni meccsre

Hatalmas küzdelem vár az AMEFA-ra Timisoara-n

A két arad-i divíziós csapat vasárnap ismét nagy feladat előtt áll: a Gloria Arad-on fogadja a főváros egyik legkiválóbb együttesét, az FC Rapid csapatát, az AMEFA pedig Timisoara-ra rándul, ahol a Chinezul, ILSA-val méri össze erejét.

A Gloria még a szokottnál is nagyobb gondokkal készül a vasárnapi mérkőzésre, amelyen az elmúlt hetekben elszenvedett vereségeket akarja korrigálni. Nem lesz könnyű dolog, mert az FC Rapid közismerten egyik legkiválóbb együttese az országnak és játékkésztségben felette áll majdnem valamennyi más divíziós csapatnak. Az arad-i csapat összeállítására csak a pénteki edzés után kerül sor és amennyiben Volentir és Dobra is játszhatnak vasárnap, úgy az FC Rapid ellen ismét a komplett Gloria állhat ki a következő összeállításban:

Theimler—Varjasi, Volentir—Chereșladani,
Dobra, Lupaș—Igna, Rohan, Fritz, Micola,
Mercea.

Az AMEFA négy sikeresen megoldott feladat után vasárnap első ízben játszik tavasszal idegenben. Kétségtelen, hogy a Chinezul, ILSA a nemzeti bajnoki lista végén kullog, ennek ellenére otthonában rendkívül veszedelmes ellenfél és az arad-i munkáscsapatnak legjobb játékát kell nyújtania, ha a bajnoki pontokat meg akarja szerezni. A piros-feketék szorgalmasan készülnek a mérkőzésre, amely hatalmas erőpróba elé állítja a csapatot és ha ezt az akadályt is sikeresen átvisszik, úgy egy lépéssel közelebb jutottak a bajnokságban elfoglalt előkelő helyezés megtartásához.

MEGÉRKEZTEK AZ

„A D L E R” DUPLA CHROMOZOTT
FRANKFURTI KERÉKPÁROK, VALAMINT
„STEYR-WAFFENRAD”, „STYRIA”
„IDEAL”, „GÖRICKE”.

Kedvező részletfizetésre is kaphatók. — Elismert szolid kiszolgálás!!

HAMMER VILMOS és FIA ARAD, PIATA AVRAM IANCU 5-6.

Arad legrégebb kerékpár-, varrógépraktára és javító műhelye.

Telefon: 541.

Fantasztikus válogatottcsapat-javaslat híre járta be az ardeal-i napisajtót

Amikor a kapust fedezetnek jelölik — A Phöbus Bucuresti-ben

Több mint két hét van még hátra az országos válogatott csapat nagy erőpróbáig, de az ország labdarúgó közvéleménye máris a válogatás lázában ég. Illetékesek és illetéktelenek nyilatkoznak a válogatott csapatról, a várható összeállításról, a követendő taktikáról és egyéb, a nagy eseménnyel kapcsolatos dologról. Tág válogatott keretek keringenek forgalomban és abban fü és fa helyet foglal és minden nap újabb és újabb játékosok lépnek be a „keretbe”.

Az egyik fővárosi szaklap interjút közölt Eladescuval, a Venus ügyvezetőjével a válogatással kapcsolatban, amely interjút több lap átvette és ebben igen érdekesen gondolja a Venus vezetője a válogatott csapat összeállítását. Szerinte ugyanis a következő 11 képviselő legjobban az ország színeit a csehszlovákok ellen: Burdan—Sfera, Albu—Muntean II. (?),

Colea Valcov, Pop—Gruiu, Muntean I., Cociuban II., Petea Valcov, Ciupușan. Ennek az összeállításnak az az érdekessége, hogy ebben a csapatban Muntean II., a cluj-i Victoria tehetséges kapusa szerepel a jobbfedezet posztján, ami — úgy hisszük — még válogatott mérkőzésen is, ahol különben merész megoldásokat alkalmaznak néha, túlságosan kockázatosnak látszana. Valószínű, hogy Eladescu mester, aki kitűnően ismeri a játékosokat, nem jelölte a Victoria kapusát a fedezetsorba, hanem sokkal lehetségesebb, hogy a cikk írója kompromittálta össze a neveket és a cikket átvevő lapok pedig elsiklottak a dolog felett.

A válogató-bizottság tagjai egyébként vasárnap nagyüzemben lesznek. Morar Teofil dr. Oradea-n, Huza dr. Cluj-on, Iuga Livius Timisoara-n figyelni meg a válogatott jelölteket, Radulescu és Stroescu pedig a fővárosban nézik meg azokat, akik a válogatás szempontjából tekintetbe jöhetnek. Szerdán, április 7-én a Phöbus játszik Bucuresti-ben gyakorló-mérkőzést a válogatottjelöltekkel és a szerdai csapatot előreláthatólag még vasárnap este, a bajnoki forduló után kijelölik.

O Sucitulescu, az Unirea-Tricolor kitűnő válogatott hátvédje, tegnap újabb két évre meghosszabbította szerződését egyesületével. Sucitulescu, aki hosszabb ideig nem szerepelhetett csapatában sérülése miatt, legközelebb ismét sorompóba áll.

O Jugoszláviá kéréssel fordult a FIFA-hoz, melyben javasolta, hogy a harmadik selejtező csoport, melyhez Románia, Jugoszlávia és Egyiptom tartozik, ne egy, hanem két csapatot küldhessen a döntőbe.

O Csik mellen: 2 perc 48.8 mp! Csik Ferenc edzésben magyar rekordot uszott a 200 méteres mellúszásban. Csik teljesen könnyedén menve uszott jobb időt Barócsy 2 perc 51.2 mp-es magyar rekordjánál. Csik eredménye nem hitelesíthető rekordnak, mert nem volt bejelentett rekordkísérelt és csak ketten mérték.

80 lei-es oda-visszautazási ár mellett két különvonat indul az AMEFA— Chinezul-mérkőzésre Timisoara-ra

Jegyelőjegyzések a Szabó Albert cégnél

A most következő vasárnap legnagyobb sporteseménye a Timisoara-n lebonyolításra kerülő AMEFA—Chinezul-mérkőzés, mely bizonyára csak újabb sikereket fog hozni a nagy-szerű formában levő arad-i együttesnek. A győzelmet győzelemre halmozó AMEFA hívei és szurkolói egyöntetű felhívásának tesz eleget az AMEFA vezetősége, amikor a vasárnapi mérkőzésre két különvonatot indít Timisoara-ra. Az egyik különvonat reggel 6 óra 16 perckor, a második déli 12 óra 7 perckor indul. A különvonat díja oda- és visszautazásra, dacára az időközben felemelt vasúti díjszabásnak, csupán 80 lei. Az AMEFA vezetősége igen kedvezményes meccselőjegyzékről gondoskodik. A tömeges előjegyzésekre való tekintettel az előjegyzések legkésőbbi határideje péntek, április 2-án déli 12 óra. Előjegyzések kizárólag a Szabó Albert-cég üzletében történnek.

Nyolc nap alatt ötmillió lei elővétel Wimbledonra!

Alig pár napja nyitották meg a jegyelővétel június 21—július 3. között rendezendő wimbledoni angol bajnokságokra — amelyek felhivatalosan a világbajnokság címet kapták —, és máris óriási az érdeklődés a versenyek jegyei iránt. Az első nyolc napon mintegy ötmillió lei értékű jegyet foglaltak le. Az előlekből arra lehet következtetni, hogy az idei bevétel sokkal nagyobb lesz, mint az előző években. Ennek azért örülnek Angliában, mert Perry profivá válása folytán az érdeklődés csökkenésétől tartottak.

O „Március hónap legjobb bantamsúlyú ökölvívója a világon: Toma Aurel”. Ezt a hitelesítő minősítést kapta a kitűnő román profi ökölvívó abban a kimutatásban, melyet minden hónapban állítanak össze az amerikai lapok. Toma Aurel különben elhalmozta mérkőzés-átlalattokkal.

Egyévi börtönre ítélték a városházi intendáns szélhámosát

Az arad-i törvényszék csütörtök délelőtt foglalkozott Fișan Ioan csalási ügyével. A vád szerint Fișan, aki volt háztulajdonos, a múlt év augusztusában megjelent Nicolae Pop arad-i városházi intendánsnál, akinek tudomására hozta, hogy va aki feljelentést adott re ellene a rendőrségen. Ugyanekkor azonban azt is közölte, hogy neki jó összeköttetései vannak és ha Pop ötvenezer leit áldozna, el tudná intézni, hogy a feljelentést eltüntessék és annak következményei ne legyenek.

Pop tudomása szerint nem volt ok arra, hogy valaki ellene feljelentést beadjon, de tisztán akarta látni az ügyet és ezért azt mondta, hogy ötvenezer leit nem tud adni, de kétezer-öttszáz leit hajlandó áldozni. Fișan ezt az ajánlatot elfogadta és augusztus 15-ikén jelentkezett a pénzért.

Időközben az intendáns értesítette a rendőrséget és a kétezeröttszáz leit az e bujtatott rendőrségi emberek szemeláttára adta át Fișannak. Miután Fișan a pénzt átvette, a rendőrtisztek előléptek, a pénzt lefoglalták, Fișan-nal pedig közölték, hogy megindul ellene az eljárás.

Az ügy csütörtöki törvényszéki főtárgyán Fișan nem jelent meg és a törvényszék távollétében egy évi börtönre ítélte.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. ALEXANDRU-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző hivatásos FORDÍTÓ. fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutánvos díjazás mellett Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9-1-ig.
d. u. 3-7-ig.

Teatrul Orasenesc
Városi Színház

Ma este

mozihelyekkel!

BIKAPANZIO

(Szigoruan csak felnőtteknek!) Legdrágább földszinti jegy 25 lei, plusz illeték.

Legújabb jelentéseink:

Választási küzdelem

Degrelle és Van Zeeland között

Brüsszelből jelentik: A politikai pártok közötti béke a tegnapi nappal véget ért. Az ellenzék újra teljes erővel megkezdte kormányellenes tevékenységét. Az összeütközés első alkalma a brüsszeli pótválasztás lesz, ahol a Rex-párt vezére kerül szembe a miniszterelnökkel. Degrelle rex-párti vezér felhívást bocsátott ki a választókhöz, amely a következő mondattal kezdődik:

— Megkezdődött a nagy csata, siessetek táboromba katonáim.

A Rex-párt a választásig még rendelkezésre álló egy hetet arra akarja felhasználni, hogy az agitáció legszélsőbb eszközeivel biztosítsa győzelmét. Mindennap gyűlést tart Degrelle pártja. Van Zee and miniszterelnök, aki a kormánypárti unió nevében felvette a küzdelmet, szintén erőteljes agitációt kezdett.

Egyre nő a sztrájk az amerikai autó-iparban

DETROITBÓL jelentik: Az amerikai gépkocsiparban újabb sztrájkba-lépések történtek. A clevelandi „Fisher-gyár” 18 ezer munkása ma sztrájkba lépett, később 7000 ismét folytatta a munkát. A „General Motors” érdekeltségébe tartozó „Pontiac” művek, valamint a „Flinty” és a „Chevrolet”-gyárak munkásai szintén sztrájkolnak. Michigan államban eddig körülbelül 100 ezer munkás hagyta abba a munkát. Szeretnék a munkásokkal való megegyezést megsürgetni, hogy a „Chrysler”-gyárban kezdődött általános sztrájk még április 9. előtt befejeződjék, akkor lesznek ugyanis Michigan államban a választások.

Félezer csapatszallító léghajót építel a szovjet Oroszország tud akarja szárnyalni a többi államok légi felkészültségét

Londonból jelentik: A Daily Herald moszkvai tudósítója arról számol be, hogy a szovjet hadvezetőség olyan tempóban építi ki az orosz hajórajt, hogy messze tulszárnyalja a többi államok felkészültségét. A legutóbbi hónapokban, a legnagyobb titokban kísérletek folytak egy félmerev rendszerű léghajóval, amely a Zeppelin gépek mintájára, hosszabb utnak megtételére alkalmas. A léghajók berendezése olyan, hogy nagy magasságokban tudjon repülni, tekintettel arra, hogy minél ma-

gasabb rétegben halad egy jármű, annál nagyobb gyorsaságot tud elérni. A léghajó ötszáz ember szállítására alkalmas. A szovjet hadvezetőség tervbe vette, hogy ötszáz ilyen léghajót épít, amelyek segítségével egész hadsereget lehet a legrövidebb idő alatt, a legtávolibb vidékekre szállítani. A szovjet repülőgépgyárak ettől a tervtől függetlenül állandóan, megszakítás nélküli éjjel-nappali üzemben dolgoznak és egyre újabb bombavető repülőgépeket állítanak elő.

„Gyász-sztrájkba” lépett India lakossága az új alkotmány életbeléptetése miatt

Londonból jelentik: Indiában ma lépett életbe az új alkotmány. Ebből az alkalomból VI. György király szöveget intézett a birodalom népeihez. Az új alkotmány ellen azonban India több tartományában mozgalom indult meg és ebbe az akcióba belekapcsolódott Gandhi is, aki pedig az utóbbi időben teljesen visszavonult. A kongresszus nacionalista pártja az Angliától való teljes elszakadást követeli és ezért ellenzi az új alkotmány életbeléptetését.

Az új alkotmány életbeléptetése miatt Előindia több városában általános sztrájkot proklamáltak. A legtöbb városban zárva maradtak a bazárok és több helyen a lapok sem jelennek

meg. Az angol gyarmati katonaságot készenlétre helyezték. Egész India területén nagy nacionalista mozgalmak kezdődtek, amelynek során „gyász-sztrájkot” határoztak el. Ma igen sok üzlet, vállalat és gyár zárta be a kapuit és a nacionalista lapok nem jelentek meg. Az utcákon hatalmas tömegek vonulnak fel, akik „Bojkottáljuk az új alkotmányt!”-csatakiáltással buzdítják a tömeget a sztrájkhoz való csatlakozáshoz. Eddig még komolyabb rendezésre és összetűzésre nem került sor. Az iskolákban a diákok a tanítás ideje alatt, egy előre megbeszélte jelre, felálltak padjaikban és egy percnyi néma tüntetéssel tiltakoztak az új alkotmány ellen.

Az oradea-i Sárga-Darkó-ügy újabb lejezete

Egyhavi fogházra ítélte a járásbiróság Galdau Octavian

50 bant küldött postautalványon gunyos megjegyzés kíséretében dr. Ciurdariu közjegyzőnek

Oradea-ról jelentik: A dr. Ciurdariu-Galdau-párharc újabb fejezethez érkezett. Ismeretes, hogy Galdau Octavian joghallgató, aki dr. Ciurdariu Augustin közjegyző leányát megszöktette, — miután a leányt szülei elválasztották tőle és egy külföldi nevelőintézetben helyezték el — a legélesebb harcot kezdte a leány apja ellen. Nyilatkozatokat adott a közjegyző ellen, aki viszont rágalmozás címén perelte be és többmillió kártérítést is követelt. A kártérítési követeléssel kapcsolatosan azután egy napon postautalványon 50, mondd és ird ötven bani érkezett dr. Ciurdariu közjegyző címére egy

gunyos megjegyzés kíséretében.

A közjegyző feljelentést tett Galdau Octavian ellen. Többszöri halasztás után Borlan járásbíró tegnap hozott ítéletet és Galdau Octavian egy hónapi fogházra ítélte.

Galdau fellebbezett az ítélet ellen.

Fizessen elő az „Arad-i Közlöny”-re!

Nem lesz újabb átalakítás a kormányban

BUCUREȘTI-BÓL jelentik: A Viitorul a következő cikket közli: Az utóbbi időben egyes lapok olyan híreket hoztak nyilvánosságra, mintha Tătărescu miniszterelnök tárgyalásokat folytatna a kormány átalakításával kapcsolatban. Tudomásunk szerint ezek a híresztelések semmiben sem fedik a valóságot, jelen pillanatban a kormányelnök a kormány napirenden levő kérdéseivel foglalkozik.

Leszavazták újra Roosewettet!

Washingtonból jelentik: Roosewett elnököt újra megválasztása óta most először szavazták le újra. A képviselőház földművelésügyi bizottsága 13 szavazattal 11 ellenében elvetette az elnöknek azt a javaslatát, hogy hatalmazza fel a kormányt birtokok vásárlására és azután a birtokokat telepesek rendelkezésére bocsájtották volna.

Marsallbotot ajánlott fel Hitler Ludendorffnak

Bécsből jelentik: A Wiener Zeitung azt a feltűnésteltető hírt közli, hogy Ludendorff-nak felajánlották a tábornoki rangot. Ezt már hetvenéves születése napján felajánlották, de akkor Ludendorff nem fogadta el. Most, tekintettel az ősz hadvezér érzékenységére, úgy járnak el, hogy Mackensen és Blomberg tábornagyok vezetésével a német tábornokok küldöttsége keresi fel Ludendorffot és Hitler megbízásából arra kéri, hogy fogadja el a marsall-botot.

A lap tudósítója megállapítja, hogy ebben is a hadsereg vezetőtényezői által követett politika teljes győzelmét kell látni. A tábornoki kar politikája a legutóbbi hetekben is jelentős sikert aratott, amikor a berlini hivatalos politikát visszatartotta a spanyolországi kalandtól, úgy hogy a harmadik birodalom teljesen visszavonult a spanyol polgárháborúba való beavatkozástól.

Kétszázmillió schillinges csalással vádolják Bosel Zsigmondot és Ahrend dr. volt osztrák minisztert

Bécs. Szenzációt kelt, hogy Bosel Zsigmond bankárt, a világszerte ismert pénzembert letartóztatták és a bécsi ügyészségre szállították át, ahol részletes kihallgatásnak vetették alá. Bosel ellen 200 millió schilling eltulajdonításáért emeltek vádat. Az ügyészség ugyancsak csalással vádolja dr. Ahrend volt pénzügyminisztert, akit azonban még nem helyeztek letartóztatásba. A csalást az Osztrák Jegybank terhére követték el.

Kilenc év előtti gyilkosság

ügyében vezet vizsgálatot a turda-i vizsgálóbíró

Turda-ról jelentik: Háromszoros gyilkosság ügyében folytat eljárás a turda-i törvényszék vizsgálóbírója. A várostól alig néhány kilométerre levő és a Feleacal határos Rediu községben Sipoș Nastăzia asszony kilenc évvel ezelőtt vadházastársával együtt megfojtotta férjét. Hét évvel később pedig vadházastársát tette el láb alól. A sötétlelkű asszony nem sokkal ezután, nyolchónapos gyermekét is bestiális módon végezte ki. Ústibe téve főzte meg és elégette csontjait.

A gyilkos asszony kihallgatása során töredelmesen beismerte, hogy vadházastársát évekkor előbb egy téli reggel a község határában lévő kút mellett megölte. A holttestet másnap találták meg a járőrelok.

A vizsgálóbíró a gyilkos asszony Sipoș Vasile nevű fiát is kihallgatta, aki elmondotta, hogy 9 évvel ezelőtt, mikor egy este be akart menni a lakásba, elébe ment anyja és elküldte a községi korcsmába valamiért. A gyermek eleget tett anyja utasításának, mielőtt azonban elment volna, az ablakon benézett a kivilágított szobába, ahol apját véreben fetrengve látta.